

การแยกต่างตามเพศในสื่อภาพยนตร์กลุ่มบุคคล ที่มีความหลากหลายทางเพศของไทย: กรณีของคำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งและคำลงท้าย

Received: 6 August 2024

Revised: 21 November 2024

Accepted: 13 January 2025

อัครเดช พลิชมภู*

ชไมภัค ไม้กล้า**

นัทธไน ประสานนาม***

บทความนี้มุ่งศึกษาลักษณะทางวิภาษวิทยาเพศผ่านการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งและคำลงท้ายในสื่อภาพยนตร์ไทย โดยมีคำถามการวิจัยคือตัวละครที่ปรากฏในภาพยนตร์กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศมีรูปแบบการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งและคำลงท้ายจำแนกตามเพศผู้พูดอย่างไร คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งและคำลงท้ายเป็นหมวดคำที่จำแนกโดยหน้าที่ของคำตามหลักของนวรรธ พันธ์เมธา งานวิจัยนี้จะศึกษาเพียงสรรพนามบุรุษที่หนึ่งและคำลงท้ายซึ่งเกี่ยวพันกับอัตลักษณ์ทางเพศของผู้พูดโดยตรง เนื่องจากเพศเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการแปรทางภาษาที่เรียกว่าการแยกต่างตามเพศ (Sex differentiation) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากสื่อภาพยนตร์ไทย 3 เรื่อง คือ *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก*, *พี่ชาย My Hero*, *Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ* ซึ่งแทนภาพยนตร์ของกลุ่มคนข้ามเพศเกย์ เลสเบี้ยนตามลำดับ เนื่องจากภาษาในสื่อภาพยนตร์มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับการใช้ภาษาในบทสนทนาในชีวิตประจำวันและภาพยนตร์ทั้งสามเรื่องมีตัวละครทั้งกลุ่มเพศชายหญิงและบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

การใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายของตัวละครในภาพยนตร์กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศของไทยเชื่อมโยงกับกรอบของเพศชายและเพศหญิง ตัวละครในภาพยนตร์จึงใช้คำตามเพศสรีระของตนเว้นแต่กลุ่มคนข้ามเพศ ตัวละครในภาพยนตร์มีรูปแบบการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศของผู้พูดเป็นหลัก ในขณะที่คำลงท้ายที่ปรากฏเป็นคำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศทุกคำ ตัวละครในภาพยนตร์มักใช้คำลงท้ายในการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศมากกว่าคำบุรุษสรรพนาม

บทความวิจัย

บทคัดย่อ

คำสำคัญ

บุคคลที่มีความหลากหลาย
ทางเพศ;
วิภาษวิทยาเพศ;
การแยกต่างตามเพศ;
คำบุรุษสรรพนาม;
คำลงท้าย;
ภาพยนตร์กลุ่มบุคคล
ที่มีความหลากหลายทางเพศ
ของไทย

* นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดต่อได้ที่: akaradech.pl@ku.th

** รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดต่อได้ที่: chamaipak.m@ku.th

*** รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาวรรณคดี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดต่อได้ที่: natthanai.p@ku.th

Sex Differentiation in Thai LGBTQ Movies: A Case Study of First-Person Pronouns and Sentence-Final Particles

Received: 6 August 2024

Revised: 21 November 2024

Accepted: 13 January 2025

Akaradech Pleechompu^{*}Chamaipak Maiklad^{**}Natthanai Prasannam^{***}

This study examines the use of first-person pronouns and sentence-final particles in Thai LGBTQ movies, with a focus on sex differentiation, which explores linguistic differences between genders. The research questions are: do movie characters of each gender use different kinds of first-person pronouns and sentence-final particles? And how? Personal pronouns and sentence-final particles are linguistic markers that can signal an individual's gender according to Nawawan Panthumetha's word categorization. Three Thai movies were selected for analysis: *Iron Ladies Roar*, *How to Win at Checkers (Every Time)*, and *Yes or No 2.5: Love Again*. The movies were chosen because they depict naturalistic conversations and included LGBTQ characters, namely lesbian, gay, and transgender individuals.

The study finds that the use of personal pronouns and sentence-final particles in these movies is closely tied to constructs of masculinity and femininity. Characters typically express gender identity consistent with their biological sex, except for transgender characters, who exhibit linguistic behaviors associated with their gender identity rather than their biological sex. In the movies, the characters express gender identity by using sentence-final particles more than personal pronouns since the characters used only gendered sentence-final particles. On the other hand, the most used personal pronouns in the movies are the gender-neutral personal pronouns.

Research Article

Abstract

Keywords

LGBTQ;
genderlect;
sex differentiation;
personal pronouns;
sentence-final particles;
Thai LGBTQ movies

^{*} Master's student, Applied Linguistics Program, Department of Linguistics, Faculty of Humanities, Kasetsart University, e-mail: akaradech.pl@ku.th

^{**} Associate Professor, Department of Linguistics, Faculty of Humanities, Kasetsart University, e-mail: chamaipak.m@ku.th

^{***} Associate Professor, Department of Literature, Faculty of Humanities, Kasetsart University, e-mail: natthanai.p@ku.th

1. บทนำ

นักภาษาศาสตร์สังคมหลายคน (สมชาย สำเนียงงาม, 2552; โสมพิทยา คงตระกูล, 2539; Tannen, 1991) ได้ตั้งข้อสังเกตและเปรียบเทียบลักษณะการใช้ภาษาของเพศชายและหญิงพบว่าทั้งสองเพศนั้นมีลักษณะทางการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน (Tannen, 1991) หากอ้างอิงทฤษฎีการแปรที่ระบุว่าความเปลี่ยนแปลงทางภาษาย่อมเป็นผลมาจากตัวแปรทางสังคมอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว การแปรที่มีเพศมาเป็นปัจจัยหลักจะถูกเรียกว่า การแยกต่างตามเพศ (Sex differentiation) (ราชบัณฑิตยสภา, 2557, น. 406) ความแตกต่างของการใช้ภาษานี้ถือว่าเป็นวิภาษภาษา (Language variety) ซึ่งเป็นภาษาย่อยที่เกิดขึ้นจากปัจจัยในสังคมที่มีความแตกต่างกัน (ราชบัณฑิตยสภา, 2557, น. 481) ในกรณีนี้เรียกว่า วิภาษภาษาเพศ (Genderlect) ซึ่งหมายถึงภาษาย่อยที่เกิดขึ้นโดยได้รับอิทธิพลจากเพศของผู้ใช้ภาษา (Tannen, 1991)

ลักษณะทางวิภาษภาษาเพศในระดับคำของภาษาไทยเกิดขึ้นได้ในคำสรรพนามและคำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศของตัวผู้พูด ผู้ฟัง หรือผู้ที่ถูกกล่าวถึง คำจากทั้งสองหมวดคำจึงแสดงการแยกต่างตามเพศ (Sex differentiation) ในภาษาไทยซึ่งเป็นการแปรทางภาษาโดยมีปัจจัยด้านเพศของผู้ใช้ภาษาเข้ามาเกี่ยวข้อง (ราชบัณฑิตยสภา, 2557, น. 406) คำสรรพนามและคำลงท้ายยังบอกรับทิศทางสังคมอื่นๆ ในการสนทนาได้ด้วย เช่น สถานภาพและท่าทีในการสนทนา (นววรรณ พันธุมเมธา, 2559) และยังสะท้อนถึงวัฒนธรรมไทย เช่น การแสดงความสุภาพหรือความนอบน้อม ความสัมพันธ์กับคู่สนทนาและความสนิทสนม เป็นต้น (พรทิพย์ ไชยรัตน์, 2559)

ทว่าหมวดคำทั้งสองมีการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศออกมาเป็นสองขั้ว คือ การแสดงความเป็นชาย (Masculinity) และความเป็นหญิง (Femininity) ในปัจจุบันที่มีแนวคิดเรื่องความหลากหลายทางเพศเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่นกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ประกอบไปด้วยบุคคลที่เป็นเลสเบียน (Lesbian) เกย์ (Gay) ไบเซ็กชวล (Bi-sexual) คนข้ามเพศ (Transgender) เควีย์ร์ (Queer) คนกลุ่มนี้มีการแสดงออกทางเพศในลักษณะที่แตกต่างจากกลุ่มเพศชายหญิง เช่น เกย์และเลสเบียนมีเพศวิถี (Sexuality) เป็นคนรักเพศเดียวกัน ในขณะที่คนข้ามเพศมีการแสดงออกทางเพศแตกต่างจากเพศสรีระของตนเอง (นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ, 2563) ในอดีตนักภาษาศาสตร์ที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับวิภาษภาษาเพศต่างก็ศึกษาการใช้ภาษาของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเปรียบเทียบกับภาษาของเพศชายและหญิง แต่งานวิจัยเหล่านั้น (วาลี ปรีชาปัญญากุล, 2563; สมชาย สำเนียงงาม, 2552; โสมพิทยา คงตระกูล, 2539) มุ่งเน้นไปที่การเปรียบเทียบภาษาของเพศชายและหญิงกับภาษาของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ กล่าวคือกลุ่มเลสเบียน กลุ่มเกย์ หรือกลุ่มคนข้ามเพศเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งและยังไม่มีการศึกษารูปแบบการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของแต่ละกลุ่ม

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งในการแทนตัวเองของตัวละครในภาพยนตร์กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศของไทย (สตรีเหล็ก ตบโลกแตก, พี่ชาย My Hero, Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ) จากตัวละคร 6 กลุ่มเพศ ได้แก่ เพศชาย เพศหญิง เลสเบียน เกย์ ชายข้ามเพศและหญิงข้ามเพศ

2. เพื่อศึกษารูปแบบการใช้คำลงท้ายของตัวละครในภาพยนตร์กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศของไทย (สตรีเหล็ก ตบโลกแตก, พี่ชาย My Hero, Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ) จากตัวละคร 6 กลุ่มเพศ ได้แก่ เพศชาย เพศหญิง เลสเบียน เกย์ ชายข้ามเพศและหญิงข้ามเพศ

1.2 คำถามการวิจัย

1. การใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งของตัวละคร 6 กลุ่มเพศ ได้แก่ ผู้ชาย ผู้หญิง เลสเบี้ยน เกย์ ชายข้ามเพศ และหญิงข้ามเพศในการแทนตัวเองของตัวละครในภาพยนตร์กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศของไทย (สตรีเหล็ก ตบโลกแตก, พี่ชาย My Hero, Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ) มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
2. การใช้คำลงท้ายของตัวละคร 6 กลุ่มเพศ ได้แก่ ผู้ชาย ผู้หญิง เลสเบี้ยน เกย์ ชายข้ามเพศและหญิงข้ามเพศ ในภาพยนตร์กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศของไทย (สตรีเหล็ก ตบโลกแตก, พี่ชาย My Hero, Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ) มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 อัตลักษณ์ทางเพศและแนวคิดความหลากหลายทางเพศ

(Gender identity and Gender continuum)

เพศสรีระหรือเพศโดยกำเนิด (Sex) เป็นแนวคิดการจำแนกเพศที่ว่าด้วยการนำความรู้ทางด้านชีววิทยา มาใช้ในการกำหนดเพศในสังคม เกณฑ์ของเพศสรีระยึดเอาลักษณะทางพันธุกรรมหรือสรีระมากำหนดเพศของตัวบุคคล (รพินทร์ภัทร์ ยอดหล่อชัย, 2562) ทำให้ผู้ที่มีบุคลิกภาพขัดแย้งกับเพศสรีระของตนเองถูกเรียกว่า ผู้เบี่ยงเบน (Inverts) เนื่องจากพฤติกรรมทางเพศของพวกเขาเบี่ยงเบนไปจากเพศสรีระ ตัวอย่างเช่นการนำเสื้อผ้าของเพศตรงข้ามมาใส่ หรืออาจเป็นคนรักเพศเดียวกัน (Stoller, 2020) ฟรอยด์ (Freud, 1910) ได้ศึกษาพฤติกรรมของคนกลุ่มนี้และให้ความเห็นว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนดังกล่าวอาจมีผลมาจากประสบการณ์ในอดีต

การปรากฏกลุ่มคนที่แสดงออกทางเพศไม่สอดคล้องกับเพศสรีระของตนทำให้มีการศึกษาเกี่ยวเรื่องเพศมากขึ้น (Mondimore, 1996 อ้างถึงใน นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ, 2563) การศึกษาเรื่องเพศในมิติสังคมวัฒนธรรมจะถูกเรียกว่า ทฤษฎีเพศ (Gender Theory) นักวิจัยศึกษาทฤษฎีเพศแยกคำว่าเพศออกเป็น 2 ส่วน คือ เพศสรีระ (Sex) ที่เป็นเพศที่ระบุได้จากการพิจารณาลักษณะทางกายภาพของตัวบุคคลและเพศสถานะ (Gender) ซึ่งจำแนกเพศโดยพิจารณาจากพฤติกรรมและการแสดงออกของตัวบุคคล เพศสถานะในทฤษฎีเพศนั้นมีพฤติกรรมเป็นตัวบ่งชี้หลักในการจำแนกเพศ เนื่องจากการกระทำเป็นสิ่งบ่งชี้ว่าตัวบุคคลนั้นมีการแสดงออกว่าเป็นเพศใด (Jule, 2014) ในมุมมองแบบสตรีนิยม (Feminism) นั้น บัตเลอร์ (Butler, 1990) เสนอว่าแนวคิดจำแนกเพศชายหญิงนั้นเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นมา ความเห็นนี้ต่อยอดโดยนักวิชาการควีเยอร์ (Queer) ซึ่งเสนอว่าความเท่าเทียมทางเพศที่แท้จริงควรเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของตนได้ (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ, 2563) การพัฒนาด้านการศึกษาความหลากหลายทางเพศนี้ส่งผลให้เกิดมุมมองเพศที่ไม่ยึดติดกับกรอบเพศชายและหญิง และสนับสนุนความเคลื่อนไหวเพื่อกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยมีจุดมุ่งหมายในการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับคนกลุ่มนี้

ความหลากหลายทางเพศ (Gender continuum) เป็นแนวคิดที่ระบุว่าเพศในสังคมปัจจุบันไม่ได้มีแค่สองกลุ่มแต่สามารถแจกแจงได้เป็นระดับโดยขึ้นอยู่กับการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศ เพศวิถี บทบาททางเพศของตัวบุคคลเป็นตัวกำหนด ทั้งนี้แต่ละตัวบุคคลอาจมีการแสดงออกทางเพศที่เชื่อมโยงกับตัวของเพศชายหญิง

หรือไม่แสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงชั่วทางเพศใดเลยก็ได้เช่นกัน (Duignan, 2022) เช่นกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ communities) คือ ผู้ที่แสดงออกทางเพศแตกต่างไปจากเพศชายหญิง ได้แก่ เลสเบียน (Lesbian) คือกลุ่มหญิงรักหญิง เกย์ (Gay) คือกลุ่มชายรักชาย ไบเซกซวล (Bisexual) คือบุคคลที่มีรสนิยมทางเพศได้มากกว่าหนึ่งเพศ คนข้ามเพศ (Transgender) คือบุคคลที่แสดงออกทางเพศต่างจากเพศโดยกำเนิด แยกย่อยได้เป็นชายข้ามเพศ (Transmen) ซึ่งเป็นหญิงที่มีจิตใจเป็นชายและหญิงข้ามเพศ (Transwomen) ที่เป็นชายที่มีจิตใจเป็นหญิง เควียร์ (Queer) คือบุคคลที่มีรสนิยมทางเพศแตกต่างจากที่ได้กล่าวไป เป็นกลุ่มที่อยู่ตรงกลางระหว่างเพศชายกับหญิง (จารุจรีย์ ทรัพย์ชาตอนันต์, 2564)

2.2 วิธภาษาเพศและการแยกต่างตามเพศ (Genderlect and Sex differentiation)

การแปรของภาษาเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาศาสตร์หมายถึง รูปภาษาที่เปลี่ยนแปลงไปจากรูปปกติ เพราะปัจจัยทางสังคม นักภาษาศาสตร์สังคมนึงได้ศึกษาทฤษฎีการแปรของภาษาเพื่อหาปัจจัยทางสังคมที่ทำให้เกิดความแตกต่างทางการใช้ภาษา ทฤษฎีการแปรระบุว่าทุกการแปรทางภาษาสามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยทางสังคม เมื่อเกิดการแปรทางภาษาขึ้นก็ย่อมต้องมีปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างทางรูปภาษานั้นเสมอ (ราชบัณฑิตยสภา, 2557, น. 480-481)

เพศเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการแปรของภาษาได้ ดังที่แทนเนน (Tannen, 1991) ได้ตั้งข้อสังเกตว่าเมื่อเทียบลักษณะการใช้ภาษาของเพศชายและหญิงแล้ว ทั้งสองเพศมีความแตกต่างทางด้านลักษณะคำที่ใช้ การออกเสียง ไปจนถึงเป้าหมายในการสนทนาที่ต่างกัน โดยตั้งชื่อปรากฏการณ์ทางภาษานี้ว่าวิธภาษาเพศ (Genderlect) (ราชบัณฑิตยสภา, 2557, น. 406; Tannen, 1991) ปรากฏการณ์วิธภาษาเพศถูกหยิบยกขึ้นมาเมื่อมีการศึกษาปัจจัยด้านเพศที่ส่งผลต่อภาษา วิธภาษาเพศยังเกิดได้ในหลายระดับของภาษา เช่น ระดับคำศัพท์ โครงสร้างประโยค การออกเสียง เป็นต้น (Holmes, 2013) วิธภาษาเพศของเพศชายและหญิงมีความแตกต่างกันหลายประการ เช่น เพศชายมีการใช้ภาษาที่มีภาษาสแลงและภาษาตลาดมากกว่า ส่วนเพศหญิงจะใช้คำที่แสดงความสุขภาพ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสภา, 2557, น. 406; Tannen, 1991)

วิธภาษาเพศ (Genderlect) มีความหมายใกล้เคียงกับการแยกต่างตามเพศ (Sex differentiation) ซึ่งต่างก็นำเสนอความแตกต่างของการใช้ภาษาอันมีเพศเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปรทางภาษา มีการศึกษาการแยกต่างทางเพศในเชิงภาษาศาสตร์ระหว่างการใช้ภาษาของเพศชายกับหญิงในหลายระดับ ไม่ว่าจะเป็นไวยากรณ์ การออกเสียง จุดมุ่งหมายในการสื่อสาร เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสภา, 2557, น. 406)

ในระดับคำของภาษาไทยปรากฏการแยกต่างตามเพศเช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่นการเลือกใช้คำสรรพนามมีการแปรตามเพศของผู้พูด นอกจากนี้คำลงท้ายในภาษาไทยบางคำก็มีข้อจำกัดในการใช้เป็นเพศของผู้พูดด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น คำลงท้ายประโยค “ครับ” เป็นคำลงท้ายประโยคที่มีข้อจำกัดทางเพศ กล่าวคือผู้ที่จะสามารถใช้คำลงท้ายนี้ได้ต้องมีเพศตามที่กำหนดซึ่งเป็นเพศชาย (ราชบัณฑิตยสภา, 2557, น. 406) แต่ในปัจจุบันพบว่าบุคคลกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศได้มีการใช้คำบุรุษสรรพนามและคำลงท้ายโดยไม่สัมพันธ์กับเพศสรีระของบุคคลมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นอิทธิพลจากแนวคิดความหลากหลายทางเพศที่ส่งผลต่อรูปแบบการแยกต่างทางเพศ

2.3 คำสรรพนามและคำลงท้าย

(Personal pronouns and Relationship-marking sentence-final articles)

หมวดคำในภาษาไทยสามารถแบ่งได้หลายแบบ หากแบ่งตามหน้าที่ของคำตามที่นวรรณ พันธุเมธา (2559) นำเสนอไว้จะสามารถแบ่งได้เป็น 6 หมวด คือ คำเรียก-ร้อง คำหลัก คำแทน คำขยาย คำเชื่อม คำเสริม การจำแนกหมวดคำตามหน้าที่ช่วยให้จัดหมวดหมู่คำที่มีหน้าที่คล้ายคลึงกันได้จากการสนทนา แล้วจึงจัดหมวดหมู่ย่อยด้วยความหมายของคำอีกครั้งหนึ่ง

การแยกต่างตามเพศเกิดขึ้นได้ในหลายระดับของภาษา (ราชบัณฑิตยสภา, 2557, น. 406) การแปรทางภาษาเกิดขึ้นจากปัจจัยทางเพศที่ส่งผลต่อการใช้ภาษา การพิจารณาคำที่ผู้พูดแต่ละเพศใช้แตกต่างกันและข้อจำกัดในการเลือกใช้คำในภาษาไทยจะช่วยให้เห็นถึงมุมมองทางเพศของผู้ใช้ภาษาได้ว่ามีแนวทางไปในตัวของความเป็นชายหรือความเป็นหญิง

คำสรรพนามเป็นหนึ่งในคำที่สามารถใช้ระบุตัวตนของผู้พูดได้ โดยคำสรรพนามอยู่ในหมวดหมู่ของคำแทน มีหน้าที่ใช้ระบุถึงตัวบุคคลหรือสิ่งที่ถูกพูดถึงแทนคำนามซึ่งอยู่ในหมวดคำหลัก มีคุณสมบัติสามารถระบุเพศของผู้พูดหรือผู้ที่ถูกกล่าวถึงได้ เช่น คำว่า ผม กระผม กันต่างก็เป็นคำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งที่สามารถใช้ได้เมื่อผู้พูดเป็นผู้ชาย ส่วนคำว่า ดิฉัน เตียน หม่อมฉันเป็นคำสรรพนามที่สามารถใช้ได้เมื่อผู้พูดเป็นผู้หญิง (นวรรณ พันธุเมธา, 2559) คำในหมวดคำสรรพนามสามารถเรียกอีกชื่อว่า บุรุษสรรพนาม ซึ่งเป็นคำที่นิยมใช้โดยทั่วไปมากกว่า พรทิพย์ ไชยรัตน์ (2559) อธิบายว่าคำในหลายหมวดคำสามารถสะท้อนวัฒนธรรมของตัวผู้ใช้ภาษาได้ ในกรณีคำสรรพนามนั้น สามารถสะท้อนวัฒนธรรมที่เคารพฐานะของบุคคลที่มีสถานภาพสูงกว่าและใช้คำที่แสดงความอ่อนน้อมในการแทนตนเองและใช้คำที่ยกย่องผู้ที่มีฐานะสูงกว่า ทั้งยังแสดงถึงค่านิยม ความคิด ความรู้สึกของผู้พูดได้อีกด้วย

อีกหมวดคำหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเพศของผู้พูดคือ คำลงท้าย ซึ่งเป็นคำเสริมที่ทำหน้าที่เสริมความหมายและแสดงความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างคู่สนทนา คำลงท้ายเป็นหมวดย่อยของคำอนุภาคที่เป็นคำเสริมใช้ลงท้ายประโยค แต่ในงานวิจัยนี้จะจำกัดเพียงคำที่สามารถแสดงถึงวัย ฐานะ ทำที่และเพศของผู้สนทนาได้ เช่น คำลงท้าย ครับ ขอรับ ฮะ วะ ไว้ย ลงท้ายประโยคของผู้พูดที่เป็นผู้ชายและคำลงท้าย ค่ะ คะ จ๊ะ จ๊ะ ที่ใช้เมื่อผู้พูดเป็นผู้หญิง เป็นต้น (นวรรณ พันธุเมธา, 2559) ในปัจจุบันการใช้ภาษาของคนไทยนั้นยังปรากฏลักษณะทางการใช้คำดังกล่าวโดยที่ไม่สอดคล้องกับเพศสรีระของผู้พูดด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่นชายข้ามเพศใช้คำลงท้ายว่า ครับ ลงท้ายประโยค หรือหญิงข้ามเพศที่ใช้คำลงท้าย จ๊ะ และ จ๊ะ ที่ตรงข้ามกับเพศสรีระของตนเอง ลักษณะการใช้คำที่ไม่สอดคล้องกับเพศสรีระดังที่ได้กล่าวไปแสดงถึงปัญหาเรื่องการแสดงออกทางเพศที่ยึดติดกับชีวเพศชายและหญิงนี้ทำให้กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศบางกลุ่มได้ออกมาเรียกร้องให้มีคำสรรพนามของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศโดยจำเพาะและไม่ควรบังคับให้ใช้คำแสดงอัตลักษณ์ของกลุ่มเพศชายหญิง เพื่อให้กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศได้แสดงอัตลักษณ์ทางเพศของตนได้อย่างเสรี (Kendall, 2024) ผู้วิจัยจึงสนใจการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศที่ปรากฏในสื่อผ่านทางคำจากทั้งสองกลุ่มที่ได้กล่าวไป

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับคำสรรพนามและคำลงท้ายใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นจากวรรณกรรม บุคคลจริง หรือสื่อต่างๆ ในส่วนของการศึกษาคำสรรพนามจากวรรณกรรม สุชาติา เจียพงษ์ (2550) ศึกษารูปแบบการใช้คำสรรพนามจากเรื่อง *ลิลิตพระลอ* ส่วนรัชดา ปลาบุญทอง (2552) วิเคราะห์การใช้คำลงท้ายในวรรณกรรมเรื่อง *อาร์ทิมิส ฟาวล์* งานวิจัยของธีระ บุษบกแก้ว และแอล เซอร์दार (2565) ศึกษาการใช้คำสรรพนามของบุคคลจริงผ่านแบบสอบถาม ส่วนสมชาย สำเนียงงาม (2544) ศึกษาการใช้คำสรรพนามของผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยแนวคิดความสุภาพของบราวน์และเลวินสัน ทว่างานวิจัยที่ศึกษาคำสรรพนามและคำลงท้ายในเชิงภาษาศาสตร์สังคมมักจะทำการเก็บข้อมูลกลุ่มเพศชายและหญิงเป็นหลัก

งานวิจัยที่ศึกษาวิภาษเพศของบุคคลในกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ งานวิจัยของ วาลี ปรีชาปัญญากุล (2563) ที่ศึกษาอัตลักษณ์การแสดงออกและการใช้ภาษาของพิธีกรรายการโทรทัศน์ที่เป็นเพศที่สามหรือกลุ่มชายรักชายจำนวน 3 คน ผลการวิจัยพบว่าการใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายของพิธีกรทั้งสามที่มีอัตลักษณ์ทางเพศแบบเดียวกันนั้นมีแนวโน้มที่จะใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายไปในรูปแบบเดียวกันและยังม้งานวิจัยของสมชาย สำเนียงงาม (2552) ที่ศึกษาการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งของผู้พูดที่อยู่ในกลุ่มเพศชายหญิงและชายหญิงข้ามเพศพบว่าผู้พูดส่วนใหญ่นิยมใช้คำสรรพนามที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศในบทพูดเดี่ยวเป็นหลัก งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศช่วยให้เห็นแนวโน้มในการใช้ภาษาว่ากลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นมีการใช้คำระบุดัตลักษณ์ทางเพศในลักษณะที่ไม่ขัดกับเพศวิถีของตนเอง หากไม่มีแรงกดดันจากสังคม เช่นกลุ่มคนข้ามเพศที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปก็สามารถใช้คำที่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศของตนเองได้ปกติ ในขณะที่กลุ่มที่ได้รับแรงกดดันจากสังคมมากกว่าจะมีการหลีกเลี่ยงการแสดงออกของอัตลักษณ์ทางเพศ ดังเช่นกลุ่มเลสเบี้ยน เป็นต้น (วาริน นิลศิริสุข, 2561) วิทยานิพนธ์ที่มีการศึกษาการแยกต่างตามเพศในการสนทนาของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ทำการเปรียบเทียบการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งและคำลงท้ายบอกความสุภาพของคนข้ามเพศเปรียบเทียบกับการใช้ภาษาของเพศชายและหญิง ผลการเก็บข้อมูลระบุว่าผู้ชายและผู้หญิงจะใช้คำที่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศตรงกับเพศสรีระของตัวเอง ในขณะที่คนข้ามเพศมีการใช้คำที่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศของทั้งขั้วความเป็นชายและความเป็นหญิง (โสสมพิทยา คงตระกูล, 2539)

งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องที่ได้ยกมาต่างก็สนใจวิภาษเพศและการแยกต่างตามเพศของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศว่ามีรูปแบบของภาษาแตกต่างจากผู้ชายและผู้หญิงที่เป็นเพศโดยกำเนิดอย่างไร อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเหล่านี้ให้ความสำคัญกับกลุ่มคนข้ามเพศเป็นหลัก เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศซึ่งเป็นที่รู้จักในสังคมไทยมากกว่ากลุ่มอื่น การศึกษาการแยกต่างตามเพศของกลุ่มเลสเบี้ยน เกย์ เควียร์ยังไม่ได้ได้รับความสนใจเทียบเท่ากับการใช้ภาษาของกลุ่มคนข้ามเพศ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาการแยกต่างของคนกลุ่มนี้ที่เข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้น เพื่อให้สามารถนำไปเปรียบเทียบกับรูปแบบการใช้ภาษากับงานวิจัยในอดีตได้

3. ขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาลักษณะการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งและคำลงท้ายของตัวละครในภาพยนตร์ไทยที่มีตัวละครหลักอยู่ในกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศจากภาพยนตร์เรื่อง *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก*, *พี่ชาย My Hero*, *Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ* ที่เป็นตัวแทนของภาพยนตร์กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ กลุ่มเลสเบี้ยน เกย์ และคนข้ามเพศตามลำดับ คำสรรพนามและคำลงท้ายที่ถูกนำมาศึกษาอ้างอิงจากการจัดหมวดคำของนวรรณ พันธุมธา (2559) การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งและคำลงท้ายที่ปรากฏในภาพยนตร์ทั้งสามเรื่องตามการแสดงความ เป็นชายและความเป็นหญิงเพื่อศึกษาจุดเหมือนและจุดแตกต่างระหว่างตัวละครในแต่ละกลุ่มเพศ ได้แก่ ผู้ชาย ผู้หญิง เลสเบี้ยน (หญิงรักหญิง) เกย์ (ชายรักชาย) ชายข้ามเพศ (หญิงที่มีจิตใจเป็นชาย) หญิงข้ามเพศ (ชายที่มีจิตใจเป็นหญิง) ดังนั้นการละคำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งหรือคำลงท้าย การใช้คำนาม หรือการใช้คำลงท้ายอื่นๆ ที่ไม่ใช่คำลงท้ายจะไม่ถูกนำมาใช้ในงานวิจัยนี้ ทั้งนี้การวิจัยนี้มิได้ศึกษากลุ่มเคียวร์และไบเซ็กชวล เนื่องจากภาพยนตร์ที่นำมาศึกษาไม่ปรากฏตัวละครที่ระบุอย่างชัดเจนว่าอยู่ในกลุ่มเพศดังกล่าว

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

3.2.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยจากสื่อภาพยนตร์ โดยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาในรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory research) ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเก็บข้อมูลการใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายจากภาพยนตร์กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศของไทย โดยมุ่งเก็บข้อมูลการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งและคำลงท้ายที่ปรากฏในภาพยนตร์ แล้วจึงจำแนกการใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายโดยพิจารณาถึงการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของตัวละครตามความเป็นชายและความเป็นหญิง โดยจะพิจารณาบริบทในการสนทนาเพื่อประกอบการวิเคราะห์ผลการวิจัย ในงานวิจัยนี้มีตัวแปรต้นเป็นเพศของผู้พูดและมีตัวแปรตามที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาคือรูปแบบการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งและคำลงท้ายในภาพยนตร์และการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศในชั่วของความเป็นชายและความเป็นหญิงของตัวละคร แล้วจึงเปรียบเทียบกับรูปแบบการใช้ระหว่างเพศชายหญิงกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

3.2.2 สื่อที่นำมาศึกษา

เครื่องมือที่งานวิจัยนี้ใช้เพื่อเข้าถึงการแสดงอัตลักษณ์ของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ คือสื่อภาพยนตร์ เนื่องจากสื่อดังกล่าวมีการนำเสนอเกี่ยวกับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยมาตั้งแต่ พ.ศ. 2470 (หอภาพยนตร์, 2566) สื่อภาพยนตร์ยังนำเสนออัตลักษณ์ของคนกลุ่มนี้ผ่านมุมมองของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศและแสดงวิถีชีวิตให้ผู้ชมรับรู้ ภาพยนตร์บางเรื่องยังปรากฏตัวละครในกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศมากกว่าหนึ่งกลุ่มย่อย ทำให้สามารถเก็บข้อมูลการใช้ภาษาได้หลายกลุ่มพร้อมกันและเป็นธรรมชาติ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการนำเสนออัตลักษณ์ทางเพศตามชั่วของความเป็นชายและ

ความเป็นหญิงที่ปรากฏในภาพยนตร์กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อศึกษาว่าเมื่อคำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งและคำลงท้ายในภาษาไทยหลายคำยังอาศัยขั้วทางเพศชายและหญิงในการใช้ภาษาอยู่ ตัวละครในภาพยนตร์กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศมีการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศออกมาในลักษณะใด แล้วนำผลเปรียบเทียบกับผลที่ได้ตามกลุ่มเพศของผู้พูด

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยจากสื่อภาพยนตร์ที่นำเสนอบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศไทยตามเพศของตัวละครหลัก จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่

1. *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* (พชร อานนท์, 2557) นำเสนอเรื่องราวของกลุ่มคนข้ามเพศ

สตรีเหล็ก ตบโลกแตก นำเสนอเรื่องราวของทีมวอลเลย์บอลตัวแทนทีมเซตห้าของลำปาง ครูบีที่เป็นชายข้ามเพศได้จัดทีมวอลเลย์บอลชื่อทีมสตรีเหล็กมีสมาชิกทีม คือ มุย จุง ดาว น้อยหน้า ชันโตก ปานที่เป็นหญิงข้ามเพศ ต่อมที่เป็นเกย์และชาติที่เป็นผู้ชาย ทีมสตรีเหล็กจะต้องเอาชนะการแข่งขันและพิสูจน์คุณค่าของนักกีฬากลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ จึงเป็นภาพยนตร์ที่สะท้อนถึงปัญหาที่กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศต้องเผชิญในสังคมได้เป็นอย่างดี

2. *พี่ชาย My Hero* (คิม, 2558) นำเสนอเรื่องราวของกลุ่มเกย์

ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นเรื่องราวของสองพี่น้องไอ้ตและเอกที่มีฐานะยากจน เอกซึ่งเป็นพี่ชายเป็นเกย์และคบอยู่กับใจ แต่ทั้งสองมีฐานะต่างกันมาก ภาพยนตร์เรื่องนี้นำเสนอความเหลื่อมล้ำเกี่ยวกับการเกณฑ์ทหารและการขายบริการทางเพศของบุคคลที่เป็นเกย์ แม้ว่าภาพยนตร์เรื่องนี้มิได้นำเสนอประเด็นทางเพศของเอกเป็นหลัก แต่จะนำเสนอเรื่องความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเกย์

3. *Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ* (กิริติ นาคอินทนนท์, 2558) นำเสนอเรื่องราวของกลุ่มเลสเบียนและชายข้ามเพศ

ตัวเอกของเรื่องคือชายข้ามเพศชื่อไวน์และพี ทั้งสองได้พบกับฟ้าและพิมที่ย้ายมาหอพักเดียวกัน พิมเป็นคนทีไวน์ชอบสมัยมหาวิทยาลัย แต่ในปัจจุบันมีแฟนหนุ่มชื่อเจด พีจึงวางแผนจับคู่ระหว่างไวน์กับฟ้าเพื่อให้ลืมพิม ส่วนฟ้าก็หลงรักพี ภาพยนตร์เรื่องนี้ถือว่าเป็นหนึ่งในภาพยนตร์ที่นำเสนอชีวิตของกลุ่มเลสเบียนและชายข้ามเพศในด้านความรักอย่างชัดเจน จึงทำให้ผู้วิจัยเลือกภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาพแทนกลุ่มหญิงรักร่วมเพศ

ผู้วิจัยเลือกภาพยนตร์ที่นำมาศึกษาโดยพิจารณาจากกลุ่มเพศของตัวละครหลักและต้องเป็นภาพยนตร์ที่ระบุเพศของตัวละครหลักไว้อย่างชัดเจนในเรื่องย่อของภาพยนตร์ ซึ่งฉายในประเทศไทยในช่วงเวลาไล่เลี่ยกัน ยึดจากปีที่ฉายของภาพยนตร์เรื่อง *Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ* ซึ่งเป็นภาพยนตร์เลสเบียนเรื่องล่าสุดที่ระบุเพศของตัวละครว่าเป็นเลสเบียนอย่างชัดเจน แล้วจึงค้นหาภาพยนตร์ไทยที่ปรากฏตัวละครบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศกลุ่มอื่นซึ่งฉายใกล้เคียงกับ พ.ศ. 2558 เพื่อให้เปรียบเทียบการใช้ภาษาของแต่ละกลุ่มเพศในภาพยนตร์ได้โดยไม่มีตัวแปรทางด้านเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาคำสรรพนาม

คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งเป็นคำที่ใช้แสดงอัตลักษณ์ทางเพศได้ชัดเจนที่สุด เพราะอัตลักษณ์ทางเพศคือมุมมองที่ตัวบุคคลใช้ระบุตัวตนเป็นเพศอะไร การใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งเพื่อแทนตัวเองในการสนทนาจึงสามารถบ่งบอกได้ว่าผู้พูดแสดงอัตลักษณ์ทางเพศในช่วงของความเป็นชายหรือหญิงออกมา เนื่องจากคำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งเชื่อมโยงกับตัวของผู้พูดมากที่สุด ตัวละครในภาพยนตร์ใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งจำแนกตามกลุ่มเพศของตัวละคร ดังต่อไปนี้

ตัวละครเพศชายปรากฏการใช้คำสรรพนาม ผม ตัวผม เรา กู ข้า หนู พวกเรา คำ เขา หมู่เฮา เป็นจำแนกตามการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศได้เป็น 2 กลุ่ม คือ คำที่แสดงอัตลักษณ์เพศชาย ได้แก่ ผม ตัวผม และคำที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศ ได้แก่ เรา กู ข้า หนู พวกเรา คำ เขา หมู่เฮา เป็น ตัวละครกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีการใช้คำสรรพนาม ผม ในการแทนตัวเองมากที่สุด โดยใช้คำดังกล่าวในการแทนตัวเองคิดเป็นร้อยละ 43.24 ของจำนวนความถี่ของคำสรรพนามทั้งหมดที่ตัวละครผู้ชายใช้ในภาพยนตร์

ส่วนตัวละครเพศหญิงจะใช้คำสรรพนาม ฉัน เรา กู อี ในการแทนตัวเอง คำสรรพนามทั้งหมดเป็นคำที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศ ตัวละครกลุ่มนี้มีความถี่ในการใช้คำสรรพนาม อี มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 48.89 ของการใช้คำสรรพนามของตัวละครผู้หญิงทั้งหมดในภาพยนตร์ ตัวละครเพศหญิงเป็นกลุ่มที่มีบทบาทน้อยในภาพยนตร์ทั้งสามเรื่องที่น่าสนใจ ผู้วิจัยพบการใช้คำสรรพนามของกลุ่มผู้หญิงเป็นจำนวนทั้งหมด 45 ครั้ง

ในส่วนของการใช้คำสรรพนามของกลุ่ม LGBTQ พบตัวละครเลสเบี้ยน เกย์ หญิงข้ามเพศและชายข้ามเพศในภาพยนตร์ที่น่าสนใจ แจกแจงลักษณะการใช้คำสรรพนามของทั้งสามกลุ่มเพศได้ดังต่อไปนี้

ตัวละครเลสเบี้ยนเลือกใช้คำสรรพนาม ฉัน เรา หนู ในการแทนตัวผู้พูด ตัวละครเลสเบี้ยนมีความถี่การใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งเมื่อแทนตัวเองเป็นจำนวน 43 ครั้ง ในภาพยนตร์ *Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ* เนื่องจากภาพยนตร์เรื่องอื่นๆ ที่น่าสนใจไม่ปรากฏตัวละครเลสเบี้ยน พบว่ามีการใช้คำสรรพนาม หนู ในการแทนตัวเองของคนกลุ่มนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.84 ของคำสรรพนามของกลุ่มเลสเบี้ยนทั้งหมด

ตัวละครเกย์ใช้คำสรรพนาม ฉัน เรา ผม กู พวกเรา เพื่อแทนตนเองในการสนทนา ในบรรดาคำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งเหล่านี้ ตัวละครเกย์ใช้คำสรรพนามที่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศคือคำว่า ผม ที่แสดงอัตลักษณ์เพศชายและใช้คำสรรพนามที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศ ได้แก่คำว่า ฉัน เรา กู พวกเรา ตัวละครกลุ่มเกย์มีการใช้คำสรรพนามผม ซึ่งแสดงอัตลักษณ์เพศชายมากที่สุด ปรากฏการใช้คำสรรพนามดังกล่าวเป็นจำนวน 17 ครั้ง จากจำนวนการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งของกลุ่มเกย์ทั้งหมด 35 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 48.57 ของจำนวนการใช้คำบอกบุรุษที่หนึ่งของกลุ่มเกย์ทั้งหมด คำสรรพนามของตัวละครกลุ่มเกย์มีความถี่การใช้เป็นจำนวนน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับตัวละครกลุ่มเพศอื่นที่ศึกษาในงานวิจัยนี้

กลุ่มคนข้ามเพศแยกย่อยได้เป็น 2 กลุ่มย่อยคือ หญิงข้ามเพศและชายข้ามเพศ หญิงข้ามเพศแทนตัวเองด้วยคำสรรพนาม ฉัน พวกฉัน เรา พวกเรา กู หนู พวกหนู เป็น เขา เป็นเขา เขาเป็น ส่วนชายข้ามเพศใช้คำว่า ฉัน เรา พวกเรา ผม หนู

เมื่อแทนตัวเองในบุรุษที่หนึ่ง หญิงข้ามเพศใช้คำสรรพนามที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศเป็นหลัก คำสรรพนาม ฉัน เป็นคำที่ตัวละครกลุ่มหญิงข้ามเพศใช้ในการแทนตัวเองในบทสนทนามากที่สุด โดยปรากฏการใช้คำสรรพนามนี้ 69 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.13 ของการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งทั้งหมดของตัวละครกลุ่มนี้ นอกจากนี้ ยังพบว่าตัวละครหญิงข้ามเพศมีการใช้คำสรรพนามอย่างหลากหลายที่สุดจากกลุ่มเพศทั้งหมด เนื่องจากมีการใช้คำสรรพนาม 11 คำ

ในขณะที่ชายข้ามเพศใช้คำสรรพนาม ผม ที่แสดงอัตลักษณ์เพศชายในการสนทนาเป็นหลัก โดยตัวละครชายข้ามเพศในภาพยนตร์เรื่อง *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* มีความถี่การใช้คำว่า ผม อยู่ที่ร้อยละ 29.36 ของความถี่คำสรรพนามที่ชายข้ามเพศใช้ทั้งหมด เพียงแต่ชายข้ามเพศในภาพยนตร์เรื่อง *Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ* กลับไม่ใช้คำสรรพนามที่แสดงอัตลักษณ์เพศชายเลย แล้วใช้คำสรรพนามที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศแทน ได้แก่ ฉัน เรา พวกเขา หมู่ คำสรรพนามที่ชายข้ามเพศในภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวใช้มากที่สุดคือคำสรรพนาม ฉัน โดยคิดเป็นร้อยละ 29.36 ของความถี่การใช้คำสรรพนามของกลุ่มชายข้ามเพศทั้งหมด

จากที่ได้นำเสนอข้อมูลการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งจำแนกตามกลุ่มเพศของผู้พูดไปแล้ว ต่อไปผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความหมายและบริบทประกอบการใช้ของคำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งแต่ละคำที่ปรากฏในภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่องที่นำมาศึกษา หากเรียงลำดับจากความถี่ในการใช้จากมากไปน้อย คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งแต่ละคำมีรูปแบบการใช้ดังต่อไปนี้

ฉัน - ใช้บอกบุรุษที่หนึ่งโดยตัวละครในหลายกลุ่มเพศ ได้แก่ กลุ่มผู้หญิง กลุ่มเลสเบียน กลุ่มเกย์ กลุ่มหญิงข้ามเพศ และกลุ่มชายข้ามเพศ นอกจากนี้ ยังเป็นคำสรรพนามที่ปรากฏความถี่สูงที่สุดในภาพยนตร์ทั้งสามเรื่องอีกด้วย ปรากฏการใช้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 123 ครั้ง กลุ่มเพศที่เลือกใช้คำว่า ฉัน ในการแทนตัวเองมากที่สุดคือ กลุ่มหญิงข้ามเพศ ปรากฏการใช้คำดังกล่าว 8 ตัวละคร ตัวละครที่ใช้คำข้างต้นมากที่สุดคือตัวละครหญิงข้ามเพศชื่อมู๋ จากภาพยนตร์ *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* (32 ครั้ง) คำสรรพนาม ฉัน เป็นคำที่อยู่ในกลุ่มคำที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศ

เรา - เป็นคำสรรพนามที่สามารถใช้ในการแทนตัวผู้พูดคนเดียวหรือรวมคนอื่นแบบเป็นพหูพจน์ โดยไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศของผู้พูด ตัวละครที่ใช้คำดังกล่าวในภาพยนตร์เป็นตัวละครกลุ่มผู้ชาย ผู้หญิง เลสเบียน เกย์ หญิงข้ามเพศ ชายข้ามเพศ มีความถี่ปรากฏทั้งหมด 114 ครั้ง ตัวละครที่ใช้มากที่สุดคือ ตัวละครชายข้ามเพศในภาพยนตร์เรื่อง *Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ* ชื่อไวน์ (15 ครั้ง) คำสรรพนาม เรา จึงเป็นคำสรรพนามในกลุ่มไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศที่ตัวละครทุกกลุ่มเพศใช้ในการแทนตัวเอง ในกรณีที่ใช้คำในรูปแบบพหูพจน์จะสามารถแสดงความเป็นพวกเดียวกันระหว่างผู้พูดกับบุคคลอื่นได้ด้วย

ผม - จะพบว่าตัวละครส่วนใหญ่ที่ใช้คำว่า ผม ในการแทนตัวเองมักเป็นตัวละครผู้ชาย เนื่องจากเป็นคำที่แสดงอัตลักษณ์ความเป็นชายของผู้ใช้ภาษา ทว่าตัวละครที่เป็นเกย์และชายข้ามเพศก็ใช้คำข้างต้นในการแทนตัวเองด้วยเช่นกัน โดยที่ตัวละครที่ปรากฏความถี่การใช้คำว่า ผม มากที่สุด เป็นตัวละครในกลุ่มชายข้ามเพศที่ชื่อครุบี (32 ครั้ง) ซึ่งมีเพศสรีระเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 31.68 ของการใช้คำสรรพนาม ผม ทั้งหมด คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งนี้เป็นคำที่แสดงความสุภาพต่อคู่สนทนา จึงมักใช้กับผู้มีสถานภาพมากกว่าหรือเท่าเทียมกัน ปรากฏการใช้คำดังกล่าว 101 ครั้ง

กู - ถูกใช้ในภาพยนตร์ทั้งสามเรื่องทั้งหมด 85 ครั้ง คำสรรพนามนี้เป็นคำสรรพนามที่ถือเป็นภาษาตลาดซึ่งมักใช้แสดงความไม่สุภาพในการสนทนา (ราชบัณฑิตยสภา, 2554) เป็นคำไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศ ปรากฏ

การใช้ในกลุ่มผู้ชาย ผู้หญิง เกย์ หญิงข้ามเพศและชายข้ามเพศ ตัวละครที่ใช้คำดังกล่าวในการแทนตนเองมากที่สุดเป็นตัวละครหญิงข้ามเพศในภาพยนตร์เรื่อง *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* ซีน้อยหน้า (39 ครั้ง) แม้ว่าคำดังกล่าวจะใช้ในการแสดงความไม่สุภาพ แต่เมื่อผู้พูดสนทนากับบุคคลสถานภาพเท่าเทียมและมีความสนิทสนมกันก็สามารถใช้ภาษาตลาดได้โดยไม่ถือเป็นการทำลายหน้าของคู่สนทนา

หนู - เป็นคำสรรพนามที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศ ปรากฏในภาพยนตร์เป็นจำนวน 53 ครั้ง โดยตัวละครผู้ชาย เลสเบียน หญิงข้ามเพศและชายข้ามเพศ คำสรรพนามคำนี้สามารถใช้แสดงสถานภาพของผู้พูดว่ามีสถานภาพต่ำกว่าคู่สนทนาได้ (ราชบัณฑิตยสภา, 2554) จึงมักใช้ในการสนทนาเพื่อแสดงความนอบน้อมและรักษาหน้าของผู้พูดในการสนทนา ปรากฏการใช้โดยตัวละครหญิงข้ามเพศมากที่สุด มีความถี่ในการใช้คำโดยตัวละครกลุ่มนี้ 25 ครั้ง

พวกเรา - คำสรรพนาม พวกเรา มีความหมายเช่นเดียวกับคำสรรพนาม เรา เพียงแต่คำว่า พวกเรา จะอยู่ในรูปพหูพจน์เสมอและไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศของผู้พูด ตัวละครใช้คำสรรพนามข้างต้นนี้ทั้งหมด 45 ครั้ง แทนตัวผู้พูด ผู้พูดที่ปรากฏในภาพยนตร์มีกลุ่มผู้ชาย เกย์ หญิงข้ามเพศและชายข้ามเพศ

อ้ว - เป็นคำสรรพนามที่เป็นคำยืมจากภาษาจีนแต่จี๋ซึ่งไม่บ่งบอกอัตลักษณ์ทางเพศของผู้พูด มีที่มาจากคำว่า 我 (wǒ) ที่เป็นคำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งเช่นเดียวกัน (นวรรตน์ ภักดีคำ, 2553) ปรากฏการใช้ในภาพยนตร์เรื่อง *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* เป็นจำนวน 22 ครั้ง โดยตัวละครเพศหญิงที่มีเชื้อสายจีน 2 ตัวละคร คือ แม่ของต้อมและอาม่าของต้อม

เค้า - ใช้ในการแสดงสถานภาพของผู้พูดโดยไม่ระบุเพศว่ามีสถานภาพต่ำกว่าคู่สนทนาเช่นเดียวกับคำสรรพนาม หนู ปรากฏการใช้ในภาพยนตร์เรื่อง *พี่ชาย My Hero* โดยตัวละครเด็กผู้ชายที่เป็นตัวเอกในภาพยนตร์ที่ชื่ออ๊อต คำสรรพนาม เค้า มีที่มาจากคำสรรพนาม “เขา” ที่ใช้บอกบุรุษที่สาม แต่ต่อมามีการนำมาใช้เป็นคำบุรุษสรรพนามที่หนึ่ง นิยมใช้กันในกลุ่มเด็กและวัยรุ่น มีลักษณะที่แสดงความน่ารัก น่าเอ็นดูของผู้พูด (กาญจนา นาคสกุล, 2540; ธีรพร พานโพธิ์ทอง, 2560)

เป็น - เป็นคำสรรพนามในกลุ่มไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศซึ่งเป็นภาษาถิ่น ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* คำสรรพนาม เป็น เป็นคำสรรพนามที่อยู่ในภาษาถิ่นภาคเหนือของไทย ตัวละครที่ใช้คำสรรพนามนี้ในการสนทนาเป็นตัวละครในกลุ่มผู้ชายและหญิงข้ามเพศ ตัวละครที่ใช้คำสรรพนามนี้ในการแทนตัวเองบ่อยที่สุดคือขันโตกที่เป็นหญิงข้ามเพศชาวเหนือ โดยมีความถี่ในการใช้คำสรรพนาม 12 ครั้ง จากทั้งหมด 14 ครั้ง

พวกหนู - เป็นรูปพหูพจน์ของคำสรรพนาม หนู ใช้ในการแสดงความนอบน้อมและรักษาหน้าของคู่สนทนา เช่นเดียวกับคำสรรพนาม หนู มีความถี่ปรากฏทั้งหมด 6 ครั้ง โดยผู้พูดกลุ่มหญิงข้ามเพศ ในภาพยนตร์ *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศของผู้พูดในบทสนทนา

เฮา - เป็นคำสรรพนามกลุ่มไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศซึ่งเป็นภาษาถิ่น ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* คำสรรพนาม เฮา เป็นคำที่เป็นทั้งภาษาถิ่นภาคเหนือและภาคอีสานของประเทศไทย มีความหมายตรงกับคำสรรพนาม เรา ที่เป็นภาษาไทยกลาง สามารถเป็นได้ทั้งรูปเอกพจน์และพหูพจน์ ปรากฏการใช้ในภาพยนตร์ทั้งหมด 2 ครั้ง โดยผู้พูดเพศชายและหญิงข้ามเพศ

ข้า - เป็นคำที่ไม่ระบุเพศของผู้พูด มีความถี่การใช้คำเป็นจำนวน 2 ครั้ง โดยตัวละครเพศชายที่ถูกเรียกว่าเสีย ในภาพยนตร์เรื่อง *พี่ชาย My Hero* เนื่องจากตัวละครนี้เป็นผู้มีอำนาจในบริเวณที่อยู่อาศัยของตัวละครหลักอย่างเอกและไอ้ต คำสรรพนาม ข้า มักใช้ในกรณีผู้มีสถานภาพสูงกว่าสนทนากับผู้มีสถานภาพต่ำกว่าหรือกับผู้ที่มีสถานภาพเท่าเทียมกัน (ราชบัณฑิตยสภา, 2554) เป็นคำที่อยู่ในกลุ่มภาษาตลาด

พวกฉัน - เป็นคำสรรพนามที่เป็นรูปพหูพจน์ของคำสรรพนาม ฉัน เกิดจากการประสมคำว่า พวก ที่แสดงการรวมกลุ่มกันของคำนาม (ราชบัณฑิตยสภา, 2554) กับคำสรรพนาม ฉัน ไม่แสดงเพศผู้พูด ปรากฏการใช้ในภาพยนตร์ *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* เพื่อแทนตัวผู้พูดเพียงครั้งเดียว โดยตัวละครหญิงข้ามเพศชื่อจุง

เป็นเฮา - เป็นคำสรรพนามภาษาถิ่นเหนือของไทย ถูกใช้แทนตัวเองเพียงครั้งเดียวในภาพยนตร์เรื่อง *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* โดยตัวละครจุงที่เป็นหญิงข้ามเพศ ลักษณะการใช้ในด้านความหมายจะคล้ายกับคำว่า เรา หรือพวกเรา และไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศเช่นเดียวกัน คำสรรพนาม เป็นเฮา ที่ปรากฏในภาพยนตร์ถูกใช้เพื่อแทนตัวผู้พูดกับดาวที่เป็นเพื่อนกับผู้พูด จึงเป็นการใช้คำในรูปพหูพจน์

เฮาเป็น - เป็นคำสรรพนามภาษาถิ่นเหนือของไทย ไม่ได้แสดงอัตลักษณ์ทางเพศทั้งของกลุ่มเพศชายและเพศหญิง ปรากฏเพียงครั้งเดียวโดยใช้แทนตัวของตัวละครหญิงข้ามเพศ จุง จากภาพยนตร์เรื่อง *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า เรา เพียงแต่ในภาพยนตร์จะใช้เพื่อแทนตัวผู้พูดเพียงคนเดียว

หมู่เฮา - เป็นคำสรรพนามซึ่งไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศในภาษาถิ่นเหนือ มีความหมายตรงกับคำในภาษาไทยกลางคือ คำว่า พวกเรา ที่เป็นรูปพหูพจน์ พบการใช้คำดังกล่าวในภาพยนตร์ *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* โดยตัวละครชื่อไซซึ่งเป็นผู้ชายชาวลำปาง ปรากฏเพียงครั้งเดียวในภาพยนตร์

ตัวผม - ได้มีการใช้เพียงครั้งเดียวในภาพยนตร์เรื่อง *Yes or No 2.5 กลับมา เพื่อรักเธอ* โดยตัวละครเพศชายที่ชื่อเจต คำสรรพนาม ตัวผม มีความเกี่ยวข้องกับคำสรรพนาม ผม มาก เนื่องจากเป็นคำประสมที่มีคำว่าผม รวมอยู่ด้วย ในเชิงความหมาย มีความหมายเช่นเดียวกับคำสรรพนาม ผม แต่คำสรรพนามนี้เน้นย้ำตัวตนของผู้พูดมากกว่า ส่วนการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศยังเป็นคำที่แสดงอัตลักษณ์เพศชายเช่นเดียวกับคำว่า ผม และถือเป็นคำที่แสดงความรู้สึกเช่นเดียวกัน

4.2 ผลการศึกษาคำลงท้าย

คำลงท้ายเป็นคำที่ใช้ลงท้ายประโยคเพื่อเสริมความของประโยค ใช้บ่งบอกสถานภาพ ท่าที เพศ ของผู้พูดในการสนทนา (นววรรณ พันธุเมธา, 2559) ด้วยคุณสมบัติในการแสดงเพศของผู้พูด ผู้วิจัยจึงเห็นว่าคำลงท้ายเป็นหน่วยคำที่แสดงการแยกต่างตามเพศในภาษาไทยได้เช่นเดียวกับคำสรรพนาม ผลการศึกษานี้จะพิจารณาเฉพาะคำลงท้ายที่เป็นหน่วยย่อยของคำอนุภาคตามนิยามของนววรรณ พันธุเมธา เท่านั้น จึงอาจไม่ได้ศึกษาคำอนุภาคที่ปรากฏทั้งหมดในภาพยนตร์

สามารถสรุปผลการใช้คำลงท้ายตามเพศของผู้พูดได้เป็น 6 กลุ่มเพศ คือ ผู้ชาย ผู้หญิง เลสเบียน เกย์ หญิงข้ามเพศ ชายข้ามเพศ โดยแต่ละกลุ่มปรากฏการใช้คำลงท้ายดังต่อไปนี้

กลุ่มผู้ชายมีการใช้คำลงท้าย ค่ะ ครับ ครับผม ะ ะ เว้ย คำลงท้ายเหล่านี้สามารถแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของผู้พูดได้โดยแบ่งตามขั้วของความเป็นชายและความเป็นหญิง กล่าวคือคำว่า ครับ ครับผม ะ ะ เว้ย เป็นคำที่แสดงอัตลักษณ์เพศชายซึ่งตัวละครกลุ่มเพศชายมักใช้ลงท้ายประโยคในภาพยนตร์ แจกแจงความถี่

ของแต่ละคำจากมากไปน้อยได้เป็น คำว่า ครับ (89 ครั้ง) ครับผม (4 ครั้ง) วะ (3 ครั้ง) วะ (3 ครั้ง) เว้ย (2 ครั้ง) ส่วนคำว่า ค่ะ เป็นคำที่ใช้เพื่อแสดงอัตลักษณ์เพศหญิงที่ตรงข้ามกับเพศสรีระของตัวละครกลุ่มนี้ตามที่ปรากฏในบทสนทนาด้านล่างนี้เพียงครั้งเดียว ในภาพยนตร์เรื่อง *พี่ชาย My Hero*

พนักงานร้านเบอร์เกอร์: ขอโทษนะคะ ดับเบิลชีสเบอร์เกอร์ได้แล้วค่ะ

ตั้ง: ดับเบิลชีสเบอร์เกอร์ได้แล้วค่ะ (หัวเราะ)

หากแต่เมื่อพิจารณาจากบริบทที่ปรากฏ ตัวละครชื่อตั้งเลือกใช้คำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์เพศหญิง โดยมีเจตนาล้อเลียนโอ้ตที่เพิ่งมาทานชีสเบอร์เกอร์เป็นครั้งแรกโดยการพูดทวนตามที่พนักงานร้านเบอร์เกอร์พูดกับโอ้ตเพื่อดูถูกโอ้ตที่มาร้านนี้เป็นครั้งแรก ผู้พูดไม่ได้ตั้งใจที่จะแสดงอัตลักษณ์ทางเพศผ่านคำลงท้ายในบทพูดนี้ แต่เป็นการใช้ภาษาเพื่อการพูดล้อเลียนเสียดสีคู่สนทนามากกว่า

กลุ่มผู้หญิงปรากฏการใช้คำลงท้าย ค่ะ ค่ะ จะ จะ ทั้งสี่คำที่มีการใช้โดยกลุ่มตัวละครผู้หญิงนี้ต่างก็เป็นคำที่แสดงอัตลักษณ์เพศหญิงทั้งสิ้น เมื่อเปรียบเทียบจำนวนความถี่ของแต่ละคำแล้วพบว่ากลุ่มผู้หญิงมีการใช้คำลงท้าย ค่ะ มากที่สุด (34 ครั้ง) ต่อมาคือคำว่า ค่ะ (30 ครั้ง) จะ (7 ครั้ง) และ จะ (6 ครั้ง) ตามลำดับ ข้อมูลความถี่การใช้คำสรรพนามยังชี้ชัดได้อีกว่าตัวละครเพศหญิงให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาสุภาพด้วยการลงท้ายด้วยคำว่า ค่ะ ค่ะ ดังที่แทนเนน (Tannen, 1991) ระบุว่าการใช้ภาษาของเพศหญิงมักให้ความสำคัญกับการรักษาหน้าของคู่สนทนา

กลุ่มเลสเบี้ยนพบที่มีการใช้คำลงท้าย ค่ะ ค่ะ เว้ย ในการสนทนาเพียง 3 คำ ถือว่าเป็นกลุ่มเพศที่มีความหลากหลายในการใช้คำลงท้ายน้อยที่สุดใน 6 กลุ่มเพศที่ได้ศึกษา เมื่อพิจารณาความถี่ในการใช้คำลงท้ายของตัวละครกลุ่มนี้พบว่าใช้คำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์เพศหญิงเป็นหลัก โดยปรากฏความถี่ในการใช้คำว่า ค่ะ และ ค่ะ เป็นจำนวน 26 และ 25 ครั้งตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 50 และ 48.07 ตามลำดับ ส่วนคำลงท้าย เว้ย ที่แสดงอัตลักษณ์เพศชาย แต่ก็มีบางกรณีที่บุคคลเพศหญิงใช้คำว่า วะ โวย ลงท้ายประโยคได้เช่นเดียวกัน (นววรรณ พันธุเมธา, 2559) คำลงท้าย เว้ย มีความถี่ในการปรากฏในภาพยนตร์เพียง 1 ครั้ง การแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่มเลสเบี้ยนจึงแสดงออกไปในชั่วของความเป็นหญิงตามเพศสรีระมากกว่า

ตัวละครกลุ่มเกย์เลือกใช้คำว่า ครับ จะ วะ วะ เว้ย ตัวละครที่เป็นเกย์นิยมใช้คำลงท้าย ครับ ในการสนทนา โดยคิดเป็นร้อยละ 55.88 ของการใช้คำลงท้ายทั้งหมดของกลุ่มเกย์ นอกจากนี้ยังมีการใช้คำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์เพศชายคำอื่นอีก ได้แก่คำว่า วะ วะ เว้ย แม้ว่าปรากฏการใช้คำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์เพศหญิงอย่างคำว่า จะ แต่เนื่องจากคำดังกล่าวปรากฏการใช้โดยตัวละครเกย์เพียงครั้งเดียว จึงสรุปได้ว่าตัวละครเกย์ในภาพยนตร์มีแนวโน้มในการใช้คำสรรพนามของเพศชายมากกว่า

ตัวละครชายข้ามเพศที่ปรากฏในภาพยนตร์มีการใช้คำลงท้ายประโยคในการสนทนา ได้แก่ ค่ะ ค่ะ ครับ ครับผม จะ วะ วะ เว้ย การใช้คำลงท้ายของตัวละครชายข้ามเพศเองก็มีความแตกต่างกันออกไปตามแต่สื่อภาพยนตร์ที่น่าเสนอ เช่นในภาพยนตร์ *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* ตัวละครชายข้ามเพศใช้คำลงท้าย ครับ ในการลงท้ายประโยคมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.31 ของคำลงท้ายทั้งหมดที่คนกลุ่มนี้ใช้ ส่วนในภาพยนตร์ *Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ* จะใช้คำลงท้าย วะ เป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 16.92 ของคำลงท้ายของกลุ่มชายข้ามเพศทั้งหมด การแสดงออกทางเพศของกลุ่มชายข้ามเพศนั้นเอนเอียงไปในชั่วของความเป็นชาย ทว่าก็ยังปรากฏการใช้คำลงท้ายตามเพศสรีระของตัวละครอยู่เช่นกัน ตัวอย่างเช่น

ไวน์: ที่หนูมาในวันนี้ หนูอยากจะทำขอโอกาส

คือว่า...หนู...รักพิมคะ แล้วหนูสัญญาจะคะ ว่าหนูจะทำให้พิมเขามีความสุขให้ได้

จากบทพูดข้างต้น ไวน์ที่เป็นผู้พูดชายข้ามเพศมีการใช้คำลงท้ายของข้อความที่เป็นหญิงคือคำว่า คะ คะ ในการสนทนา พิจารณาจากบริบทที่ปรากฏ เหตุผลที่ตัวละครนี้ใช้คำลงท้ายเหล่านี้ในการสนทนาเพราะต้องการแสดงความสุภาพต่อคู่สนทนาที่เป็นพ่อแม่ของพิมที่เป็นคนรัก ตัวละครชายข้ามเพศในภาพยนตร์เรื่อง *Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ* มักใช้คำลงท้าย คะ คะ เมื่อต้องการใช้ภาษาที่แสดงความสุภาพต่อผู้ฟัง ต่างจากชายข้ามเพศในภาพยนตร์ *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* ที่จะใช้คำว่า ครับ เพื่อแสดงความสุภาพในการสนทนา

ส่วนตัวละครหญิงข้ามเพศมีการใช้คำลงท้ายในการสนทนาคือคำว่า คะ คะ ครับ ขา จ๊ะ จ๊ะ เจ้า วะ ยะ จะเห็นได้ว่ากลุ่มหญิงข้ามเพศมีการใช้คำลงท้ายที่มีความหลากหลายกว่ากลุ่มเพศอื่นๆ ที่ได้นำเสนอไปก่อนหน้านี้ เพราะตัวละครกลุ่มนี้มีมีการใช้คำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศของทั้งชายหญิงและคำที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศด้วย คำลงท้ายที่คนกลุ่มนี้ใช้เป็นหลักคือคำว่า คะ ที่ปรากฏการใช้ 87 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 41.23 ของคำลงท้ายจากกลุ่มหญิงข้ามเพศทั้งหมด ส่วนคำแสดงอัตลักษณ์เพศชายคือคำว่า ครับ และ วะ มีการใช้เพียง 6 ครั้ง และ 2 ครั้งตามลำดับ บ่งบอกว่าตัวละครหญิงข้ามเพศมีมุมมองว่าตนเองมีการแสดงออกทางเพศไปในทิศทางเดียวกับเพศหญิงนั่นเอง

หากพิจารณาคำลงท้ายทั้งหมด จำแนกคำลงท้ายตามความหมายและบริบทในการใช้ของแต่ละคำได้ ดังนี้

1) กลุ่มคำที่แสดงอัตลักษณ์เพศชาย ได้แก่คำว่า ครับ ครับผม วะ วะ เว้ย

ครบ - คำว่า ครับ เป็นคำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์เพศชาย สามารถแสดงความสุภาพในภาษาไทยต่อคู่สนทนาได้ (ราชบัณฑิตยสภา, 2554) คำว่า ครับ มีจำนวนความถี่การใช้ในภาพยนตร์ทั้งสามเรื่องเป็นจำนวน 201 ครั้ง คำลงท้าย ครับ เป็นคำลงท้ายที่พบมากที่สุดในการสนทนาทั้งหมดในภาพยนตร์

ครบผม - คำสรรพนาม ครับผม มาจากการนำคำว่า ผม ไปรวมกับคำลงท้าย ครับ เพื่อเน้นความสุภาพของภาษา (กนกวรรณ วารีเขตต์ และวิภาส โภธิแพทย์, 2556) เป็นคำลงท้ายที่แสดงความเป็นชายซึ่งมีรูปแบบการใช้ที่แตกต่างจากคำลงท้าย ครับ เพราะคำว่า ครับผม นิยมใช้แสดงการตอบรับคู่สนทนาเป็นหลัก ในขณะที่คำลงท้าย ครับ ใช้ได้ในบริบทที่มีความหลากหลายกว่า

วะ - เป็นคำลงท้ายที่แสดงความเป็นชายของผู้พูด (นววรรณ พันธุเมธา, 2559) ลักษณะการใช้คำว่า วะ จะมีความใกล้เคียงกับคำว่า จ๊ะ ที่มักใช้ในเชิงการถาม เพียงแต่คำลงท้าย วะ สามารถใช้ในลักษณะที่เป็นภาษาตลาดที่ทำลายหน้าของคู่สนทนา แต่สามารถใช้สนทนากับบุคคลที่มีความสนิทสนมโดยไม่แสดงความไม่สุภาพก็ได้เช่นกัน (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2560; ราชบัณฑิตยสภา, 2554)

วะ - ลักษณะการใช้คำว่า วะ จะมีความใกล้เคียงกับคำว่า จ๊ะ ที่มักใช้ในประโยคบอกเล่าหรือตอบรับแต่คำลงท้าย วะ มักถูกใช้เป็นคำที่เป็นภาษาตลาดที่แสดงความไม่สุภาพในการสนทนา หรือใช้เมื่อสนทนากับบุคคลที่มีความสนิทสนมในระดับจวนลิลาที่ไม่เป็นทางการ

เว้ย - ใช้ลงท้ายประโยคคำถาม ใช้ในการร้องเรียก ขานรับ แสดงอารมณ์ หรือเพื่อแสดงท่าทีของผู้พูดส่วนใหญ่เพื่อเป็นการตักเตือนหรือแสดงอารมณ์โกรธ ไม่พอใจ หรือแสดงความสงสัย (ราชบัณฑิตยสภา, 2554)

2) กลุ่มคำที่แสดงอัตลักษณ์เพศหญิง ได้แก่คำว่า คะ ค่ะ จ๊ะ จີะ ยะ เจ้า

คะ - มักใช้ลงท้ายประโยคคำถามของผู้พูดเพศหญิง (ราชบัณฑิตยสภา, 2554) ในบางกรณีหากคู่สนทนาเป็นผู้หญิง ผู้ชายก็ใช้คำว่า ค่ะ ลงท้ายประโยคได้ (นววรรณ พันธุมเมธา, 2559) คำว่า ค่ะ เป็นคำลงท้ายที่แสดงความรู้สึกพอใจในการสนทนา (นิตยา กาญจนะวรรณ, 2556)

ค่ะ - ใช้ในประโยคบอกเล่าหรือใช้ตอบรับคู่สนทนา เป็นคำลงท้ายที่เป็นภาษาสุภาพและรักษาหน้าตาตนเองของคู่สนทนา (ราชบัณฑิตยสภา, 2554)

จ๊ะ - ใช้ในบริบทที่ผู้พูดต้องตอบรับการสนทนา (ราชบัณฑิตยสภา, 2554) ใช้ลงท้ายประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง นอกจากนี้ยังเป็นคำที่ผู้ชายสามารถใช้ได้เมื่อสนทนากับผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่า เพื่อแสดงความเอ็นดู (นววรรณ พันธุมเมธา, 2559)

จີะ - รูปแบบการใช้ของคำลงท้าย จีะ ใช้ลงท้ายหลังประโยคคำถาม หรือหลังคำว่า ซิ นะ ซึ่งแสดงการสั่ง (นววรรณ พันธุมเมธา, 2559; ราชบัณฑิตยสภา, 2554)

ยะ - มักใช้ในระดับวจนลีลาที่ไม่เป็นทางการ ไม่ถือว่าเป็นคำสุภาพ (ราชบัณฑิตยสภา, 2554)

เจ้า - คำว่า “เจ้า” เป็นคำภาษาถิ่นภาคเหนือ มีรูปแบบการใช้เช่นเดียวกับคำว่า ค่ะ/คะ มักใช้กับคู่สนทนาที่มีสถานภาพสูงกว่าเพื่อแสดงความสุภาพ เดิมทีแล้วเป็นคำที่สามารถใช้ได้ทั่วไปโดยไม่มีข้อจำกัดทางเพศ แต่ในปัจจุบันจะใช้โดยผู้พูดเพศหญิงเป็นหลัก (ห่มุเฮาคนเมือง, 2562)

5. บทสรุปและอภิปรายผล

ในวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่หนึ่ง ผู้วิจัยต้องการศึกษาการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งในภาพยนตร์ เพราะคำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งเป็นคำที่บุคคลใช้แทนตนเองในการสนทนา มีคุณสมบัติในการระบุเพศได้ คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งจึงมีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ทางเพศ (Gender identity) ที่ว่าด้วยการรับรู้เพศตนเองของบุคคลโดยตรง (รพินทร์ภักดิ์ ยอดหล่อชัย, 2562; Stoller, 2020) หากจำแนกตามการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศแล้ว จะแบ่งคำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งได้เป็น 3 กลุ่มตามขั้วทางเพศที่ผู้พูดแสดงออกมา ได้แก่ คำสรรพนามที่แสดงอัตลักษณ์เพศชาย คำสรรพนามที่แสดงอัตลักษณ์เพศหญิงและคำสรรพนามที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศ ในงานวิจัยนี้พบการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งของตัวละครในภาพยนตร์เพียงคำที่อยู่ในกลุ่มที่แสดงอัตลักษณ์เพศชายและคำที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศเท่านั้น สรุปการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งตามเพศของผู้พูดได้ดังนี้

ตารางที่ 1

รูปแบบการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งที่ปรากฏในภาพยนตร์จำแนกตามเพศของผู้พูด

ลำดับ	คำที่ปรากฏ	จำนวนครั้งที่ปรากฏ	เพศของผู้พูด					
			ชาย	หญิง	เลสเบี้ยน	เกย์	หญิงข้ามเพศ	ชายข้ามเพศ
1	ฉัน	123		✓	✓	✓	✓	✓
2	เรา	114	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	ผม	101	✓			✓		✓
4	กู	85	✓	✓		✓	✓	✓
5	หนู	53	✓		✓		✓	✓
6	พวกเรา	41	✓			✓	✓	✓
7	อ้าว	22		✓				
8	เค้า	15	✓					
9	เป็น	14	✓				✓	
10	พวกหนู	6					✓	
11	เฮา	5	✓				✓	
12	ข้า	2	✓					
13	พวกฉัน	1					✓	
14	เป็นเฮา	1					✓	
15	เฮาเป็น	1					✓	
16	หมูเฮา	1	✓					
17	ตัวผม	1	✓					

ตัวละครเพศชายใช้คำที่แสดงอัตลักษณ์เพศชายอย่างคำว่า ผม เป็นหลักในการแทนตัวเองและมีการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศควบคู่ไปด้วย

ตัวละครเพศหญิงเป็นกลุ่มที่พบการใช้คำสรรพนามในกลุ่มที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศ 4 คำ คือคำว่า ฉัน เรา กู อ้าว โดยที่มีการใช้คำว่า อ้าว ในภาพยนตร์มากที่สุด เนื่องจากตัวละครเพศหญิงในภาพยนตร์เรื่อง *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* ที่เป็นหญิงที่มีเชื้อสายจีนมีบทพูดมากที่สุดในบรรดาตัวละครเพศหญิง

ตัวละครกลุ่มเลสเบี้ยนเป็นกลุ่มเพศที่มีความหลากหลายในการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งน้อยที่สุด เนื่องจากปรากฏการใช้คำสรรพนามที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศเพียง 3 คำ คือคำว่า ฉัน เรา หนู คำสรรพนามที่มีการใช้มากที่สุดโดยตัวละครกลุ่มนี้คือคำสรรพนาม หนู จำนวนคำสรรพนามของตัวละครกลุ่มเลสเบี้ยนน้อยเมื่อเทียบกับกลุ่มเพศอื่นๆ โดยอาจมีสาเหตุจากการที่ตัวละครเลสเบี้ยนในภาพยนตร์มีเพียง 2 ตัวละคร ซึ่งเป็นจำนวนน้อยกว่าตัวละครกลุ่มอื่น จึงอาจทำให้ไม่เห็นความหลากหลายในการใช้คำสรรพนามของตัวละครกลุ่มนี้

ตัวละครกลุ่มเกย์มีการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งในการแทนตัวเองในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการใช้คำสรรพนามของตัวละครเพศชายที่ใช้คำสรรพนาม ผม เป็นหลักในการแทนตัวเอง เพียงแต่จะมีความหลากหลายในการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งในการแทนตัวเองน้อยกว่ากลุ่มตัวละครเพศชาย ด้วยการที่ตัวละครกลุ่มเกย์มีการใช้คำสรรพนามทั้งหมดน้อยที่สุด โดยมีความถี่การใช้คำสรรพนามของตัวละครกลุ่มนี้ทั้งหมด 35 ครั้ง แม้ว่ากลุ่มเพศนี้จะเป็นตัวละครหลักในภาพยนตร์เรื่อง *พี่ชาย My Hero* และปรากฏตัวละครกลุ่มเกย์ในภาพยนตร์เรื่อง *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* ก็ตาม จึงเป็นที่น่าสนใจว่าเหตุใดตัวละครกลุ่มนี้จึงมีจำนวนการใช้คำสรรพนามที่น้อยกว่า

กลุ่มเลสเบียนที่มีตัวละครเพียง 2 ตัวได้ ประเด็นเรื่องการใช้คำสรรพนามของกลุ่มเกย์จึงอาจนำไปศึกษาเพิ่มเติม เพื่อดูปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อจำนวนการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งของตัวละครกลุ่มเกย์ได้

สำหรับตัวละครชายข้ามเพศนั้น พบว่าตัวละครมีแนวทางการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งแตกต่างกัน ตามแต่สื่อภาพยนตร์ที่ตัวละครนั้นปรากฏ ในภาพยนตร์ *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* ชายข้ามเพศจะใช้คำสรรพนาม ผม ซึ่งแสดงอัตลักษณ์เพศชายในการแทนตัวตัวละครเป็นหลัก ในขณะที่ตัวละครชายข้ามเพศในภาพยนตร์เรื่อง *Yes or No 2.5 กลับมา เพื่อรักเธอ* มักใช้คำสรรพนามที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศในการสนทนาอยู่ตลอด ข้อแตกต่างในการใช้ภาษาของกลุ่มชายข้ามเพศที่แตกต่างกันในภาพยนตร์ของกลุ่มเลสเบียนและกลุ่มคนข้ามเพศ อาจอธิบายได้จากการเข้าถึงสื่อของกลุ่มคนข้ามเพศที่มีมาอย่างยาวนานกว่ากลุ่มเลสเบียน ตามที่สมชาย สำเนียงงาม (2552) ได้ให้เหตุผลในงานวิจัยที่ศึกษาการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งของผู้พูดในบทพูดเดี่ยวว่า กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศซึ่งยังไม่เป็นที่แพร่หลายในสังคมจะมีการแสดงออกทางเพศได้อย่างไม่เป็นอิสระนัก เพราะกลัวแรงต่อต้านจากสังคม เหตุผลอีกประการที่ผู้วิจัยคาดว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องมีการใช้คำสรรพนามแตกต่างกันทั้งที่เป็นตัวละครชายข้ามเพศเหมือนกันนั้น เป็นเพราะภาพยนตร์ *Yes or No 2.5 กลับมา เพื่อรักเธอ* ต้องการเน้นความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิง จึงทำให้ตัวละครในเรื่องหลีกเลี่ยงการใช้คำสรรพนามที่แสดงความเป็นชายในภาพยนตร์

ส่วนตัวละครหญิงข้ามเพศจะนิยมใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งที่เป็นคำไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศในการสนทนา คำสรรพนามที่ตัวละครกลุ่มนี้ใช้มากที่สุดคือคำสรรพนาม ฉัน ตัวละครหญิงข้ามเพศจะไม่ใช้คำสรรพนามที่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศในการแทนตัวเองเลย

รูปแบบการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งของตัวละคร 6 กลุ่มเพศในภาพยนตร์มีรูปแบบใกล้เคียงกับงานวิจัยที่สมชาย สำเนียงงาม (2552) ศึกษาในบทพูดเดี่ยว งานวิจัยของสุชาดา เจียพงษ์ (2560) และงานวิจัยของ โสมพิทยา คงตระกูล (2539) ที่ศึกษาการแยกต่างตามเพศผ่านคำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งและคำลงท้าย งานวิจัยดังกล่าวสรุปว่าผู้พูดส่วนใหญ่นิยมใช้คำสรรพนามที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศในการแทนตัวเองมากกว่า คำที่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศและเมื่อใช้คำที่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศจะใช้คำที่ตรงกับเพศสรีระเป็นหลัก ส่วนที่มีความแตกต่างจากงานวิจัยดังกล่าว คือ ผลการศึกษาจากงานวิจัยก่อนหน้า ชายข้ามเพศจะไม่ใช้คำสรรพนาม ผม ในการแทนตัวเอง แต่ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยพบว่าตัวละครชายข้ามเพศในภาพยนตร์ *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* เลือกใช้คำสรรพนาม ผม ในการแทนตัวเองมากที่สุด

ส่วนวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่สอง ผู้วิจัยต้องการศึกษารูปแบบการใช้คำลงท้ายของตัวละคร ในภาพยนตร์ว่าในบรรดา 6 กลุ่มเพศ แต่ละกลุ่มมีการเลือกใช้คำลงท้ายลงท้ายประโยคเช่นไร ปรากฏรูปแบบการใช้ตามกลุ่มเพศของตัวละครดังนี้

ตารางที่ 2

รูปแบบการใช้คำลงท้ายที่ปรากฏในภาพยนตร์จำแนกตามเพศของผู้พูด

ลำดับ	คำที่ปรากฏ	จำนวนครั้งที่ปรากฏ	เพศของผู้พูด					
			ชาย	หญิง	เลสเบี้ยน	เกย์	หญิงข้ามเพศ	ชายข้ามเพศ
1	ครับ	199	✓			✓	✓	✓
2	คะ	153	✓	✓	✓		✓	✓
3	คะ	124		✓	✓		✓	✓
4	วะ	49	✓			✓	✓	✓
5	เจ้า	31					✓	
6	เว้ย	27	✓		✓			✓
7	จ๊ะ	19		✓			✓	✓
8	วะ	13	✓			✓		✓
9	ขา	12					✓	
10	จ๊ะ	11		✓		✓	✓	
11	ครับผม	6	✓					✓
12	ยะ	1					✓	

ตัวละครในภาพยนตร์มีการใช้คำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศเท่านั้น จำแนกได้เป็นสองกลุ่มใหญ่ คือ คำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์เพศชายและคำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์เพศหญิง

ตัวละครเพศชายจะใช้คำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์เพศชายเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่คำว่า ครับ ครับผม วะ วะ เว้ย คำลงท้ายที่ตัวละครกลุ่มนี้ใช้มากที่สุดคือคำลงท้าย ครับ กระนั้นก็พบการใช้คำลงท้าย คะ ที่แสดงอัตลักษณ์เพศหญิงหนึ่งครั้ง ในภาพยนตร์เรื่อง พี่ชาย *My Hero* แต่บริบทของการสนทนาบ่งบอกว่าเป็นการใช้คำเพื่อเสียดสีและล้อเลียนบุคคลอื่นเท่านั้น ไม่ใช่เพื่อแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของผู้พูด

ตัวละครหญิงมีการใช้คำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์เพศหญิงเท่านั้น ได้แก่คำว่า คะ คะ จ๊ะ จ๊ะ โดยมีการใช้คำลงท้าย คะ มากที่สุด บ่งชี้ว่าตัวละครเพศหญิงมีการใช้คำลงท้ายอิงจากเพศสรีระของตัวละครในการสนทนา

ในส่วนของตัวละครในกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ ตัวละครกลุ่มเลสเบี้ยน ตัวละครกลุ่มเกย์ ตัวละครกลุ่มชายข้ามเพศและตัวละครกลุ่มหญิงข้ามเพศ สรุปผลการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศผ่านการใช้คำลงท้ายได้ดังต่อไปนี้

ตัวละครที่เป็นเลสเบี้ยนปรากฏการใช้คำลงท้าย 3 คำ คือ คะ คะ เว้ย ซึ่งมีคำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์เพศหญิงคือคำว่า คะ และ คะ ส่วนคำลงท้าย เว้ย ถือเป็นคำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์เพศชาย รูปแบบการใช้คำลงท้ายที่ตรงข้ามกับอัตลักษณ์ทางเพศเช่นนี้สามารถเกิดขึ้นได้ในบทสนทนาในชีวิตประจำวัน เพราะผู้พูดที่เป็นเพศหญิงบางคนก็ใช้คำลงท้าย วะ วะ เว้ย ในการสนทนา (นววรรณ พันธุมธา, 2559)

การใช้คำลงท้ายของตัวละครเกย์ในภาพยนตร์มีการใช้คำลงท้ายของเพศชายในการสนทนาเป็นหลัก ทว่าก็มีการใช้คำลงท้ายของเพศหญิงคือคำว่า จ๊ะ หนึ่งครั้ง ในบริบทที่แสดงการหยอกล้อกันระหว่างตัวละครชื่อเอกที่เป็นเกย์กับเพื่อนที่เป็นหญิงข้ามเพศในภาพยนตร์เรื่อง พี่ชาย *My Hero* นววรรณ พันธุมธา (2559) ได้อธิบายในส่วนของการใช้คำลงท้าย จ๊ะ ว่าผู้พูดผู้ชายสามารถใช้คำดังกล่าวได้เมื่อคู่สนทนาเป็นผู้หญิง เหตุผล

ที่เอ่ยใช้คำลงท้าย จะ ก็เพื่อใช้ตอบรับการสนทนากับเพื่อนหญิงข้ามเพศที่มีการแสดงออกทางเพศในลักษณะของความ เป็นหญิง

ชายข้ามเพศปรากฏความแตกต่างทางการใช้ภาษาระหว่างชายข้ามเพศในภาพยนตร์ *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* และ *Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ* เช่นเดียวกับที่ปรากฏในการอภิปรายผลของการใช้คำสรรพนาม กล่าวคือชายข้ามเพศในภาพยนตร์ *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* จะใช้คำลงท้ายของเพศชายเป็นหลักและไม่ใช้คำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์เพศหญิงเลย ส่วนชายข้ามเพศในภาพยนตร์ *Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ* แม้จะใช้คำลงท้าย วะ ซึ่งแสดงอัตลักษณ์เพศชายเป็นหลัก แต่ก็มีการใช้คำลงท้าย คะ คะ ที่แสดงอัตลักษณ์เพศหญิงในการสนทนาด้วย ปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างตัวละครสองกลุ่มที่ได้กล่าวไปก็น่าจะเป็นเช่นเดียวกับที่ให้เหตุผลในการวิเคราะห์คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งของกลุ่มชายข้ามเพศ คือมีสาเหตุจากการแสดงออกทางเพศที่ถูกจำกัด เพราะตัวละครหญิงรักหญิงยังเป็นกลุ่มที่เข้าถึงได้ยากในสังคมและภาพยนตร์เลสเบี้ยนต้องการเน้นความสัมพันธ์หญิงรักหญิงในภาพยนตร์

ส่วนกลุ่มหญิงข้ามเพศพบว่าเป็นกลุ่มที่มีการใช้คำลงท้ายหลากหลายมากที่สุด เพราะตัวละครกลุ่มนี้ใช้ทั้งสถานภาพที่แสดงอัตลักษณ์ทั้งของเพศชายและหญิง แต่มีแนวโน้มที่จะใช้คำลงท้ายของเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

รูปแบบการใช้คำลงท้ายของตัวละคร 6 กลุ่มเพศจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างจากการใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งมาก เนื่องจากตัวละครจากภาพยนตร์ที่นำเสนอบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศไทยมีการใช้คำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศทุกคำ ในขณะที่ใช้คำบุรุษสรรพนามที่หนึ่งที่ไม่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศเป็นส่วนใหญ่ เมื่อเปรียบเทียบผลการใช้คำลงท้ายที่ปรากฏในงานวิจัยนี้กับผลการวิจัยของโสเมพิทยา คงตระกูล (2539) ที่พบว่าผู้พูดเพศชายหญิงมีการใช้คำลงท้ายที่แสดงอัตลักษณ์ตามเพศโดยกำเนิด ส่วนคนข้ามเพศจะสามารถใช้คำลงท้ายของทั้งสองขั้วได้ การใช้คำลงท้ายจากภาพยนตร์เป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยในอดีต อีกทั้งยังปรากฏตัวอย่างที่ปัจจัยทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังอาจส่งผลต่อการใช้คำลงท้ายตามที่โสเมพิทยา คงตระกูล (2539) ได้เสริมเอาไว้ในงานวิจัยด้วย คือ รูปแบบการใช้คำลงท้ายของไวน์ที่เป็นตัวละครชายข้ามเพศในภาพยนตร์ *Yes or No 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ* ได้เลือกใช้คำลงท้าย คะ คะ ในการสนทนากับแม่ของพิมที่อาวุโสกว่า จากเดิมที่ลงท้ายด้วยคำที่แสดงความเป็นชาย เช่น วะ ะ ตัวอย่างที่กล่าวไปนี้แสดงถึงปัจจัยรองที่อาจส่งผลต่อการใช้คำลงท้ายในการสนทนา

6. ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ศึกษาลักษณะทางวิธภาษาเพศในระดับคำ ทว่าวิธภาษาเพศสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายระดับของภาษา จึงเป็นไปได้ว่านอกจากการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศผ่านการใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายดังที่ได้มีการศึกษาในงานวิจัยนี้แล้ว อาจมีองค์ประกอบทางภาษาอื่นๆ ที่เชื่อมโยงกับเพศก็เป็นได้ หากมีงานวิจัยที่ศึกษาองค์ประกอบทางภาษาเหล่านั้นก็จะช่วยให้เห็นถึงปัจจัยทางเพศที่ส่งผลต่อภาษาในสังคมที่มีกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ เช่น กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ เป็นต้น นอกจากนี้ หากในอนาคตมีสื่อภาพยนตร์ของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศกลุ่มอื่นนอกเหนือจากเลสเบี้ยน เกย์ คนข้ามเพศ ที่ผู้วิจัย

ได้ศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าควรที่จะมีการศึกษาสื่อเหล่านั้นเพื่อที่จะให้เข้าใจถึงการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของคนเหล่านั้นดังที่สื่อภาพยนตร์นำเสนอภาพลักษณ์ของคนกลุ่มนั้นๆ ต่อไป

รายการอ้างอิง

- กนกวรรณ วารีเขตต์, และวิภาส โปธิแพทย์. (2556). การกลายเป็นคำไวยกรณ์ของคำนาม “ผม”. *วรรณวิทัศน์*, 13, 196-212. <https://doi.org/10.14456/vannavidas.2013.9>
- กาญจนา นาคสกุล. (2540). *คำสรรพนามในภาษาไทยสะท้อนวัฒนธรรมไทย*. <http://legacy.orst.go.th/?knowledges=คำสรรพนามในภาษาไทยสะท้อนวัฒนธรรมไทย>
- กิริติ นาคอินทนนท์ (ผู้กำกับ). (2558). *Yes or no 2.5 กลับมาเพื่อรักเธอ* [ภาพยนตร์]. พระนครฟิล์ม.
- คิม, เจ (ผู้กำกับ). (2558). *พี่ชาย My Hero* [ภาพยนตร์]. อิเล็กทริกอีลฟิล์ม.
- จารุจรีย์ ทรัพย์ชาตอนันต์. (2564). เพศหลากหลายในวัยรุ่น (LGBTQ youth). ใน *รับมืออย่างถูกวิธี เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จากทีมบุคลากรทางการแพทย์และสหสาขาวิชาชีพ* (น. 512-516). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2560). *สรรพนาม มั่น สุภาพใหม่*. <https://www.chula.ac.th/cuinside/5190/>
- ธีระ บุษบกแก้ว, และแอล เซอร์दार. (2565). การใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และคำสรรพนามบุรุษที่ 2: กรณีศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 5(3), 8-21.
- นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ. (2563). แนวคิดเรื่อง “ความหลากหลายทางเพศ” ในกระบวนทัศน์วิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 28(3), 312-339.
- นวรรตน์ ภักดีคำ. (2553). อีวี. ใน *จีนใช้ไทยยืม* (น. 197). อมรินทร์.
- นวรรรณ พันธุมธธา. (2559). *ไวยากรณ์ไทย*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา กาญจนวรรรณ. (2556). *คำลงท้ายในภาษาไทย*. <http://legacy.orst.go.th/?knowledges=คำลงท้ายในภาษาไทย-๕-พฤศจิกายน>
- พชร อานนท์ (ผู้กำกับ). (2557). *สตรีเหล็ก ตบโลกแตก* [ภาพยนตร์]. พระนครฟิล์ม.
- พรทิพย์ ไชยรัตน์. (2559). “คำ” ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทย. *วรรณวิทัศน์*, 2, 105-110. <https://doi.org/10.14456/vannavidas.2002.9>
- รพินทร์ภัทร์ ยอดหล่อชัย. (2562). *ความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย*. <https://www.psy.chula.ac.th/th/feature-articles/gender-identity/>
- รัชดา ปลายทอง. (2552). การใช้คำลงท้ายภาษาไทยในวรรณกรรมแปลเรื่องอาร์ทิมิส ฟาวล์, อาร์ทิมิส ฟาวล์ ตอนมหันตภัยในอาร์กติก และอาร์ทิมิส ฟาวล์ ตอนรหัสลับนิรันดร. *ภาษาและภาษาศาสตร์*, 27(2), 90-103.
- ราชบัณฑิตยสภา. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554*. <https://dictionary.orst.go.th/index.php>
- ราชบัณฑิตยสภา. (2557). *พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)*. ราชบัณฑิตยสภา.
- วาริน นิลศิริสุข. (2561). *Starpics special LGBT spirit of queer cinema หลากมิติทางเพศบนแผ่นฟิล์ม*. ห้องภาพสุวรรณ.
- วาลี ปรีชาปัญญากุล. (2563). ภาษาและอัตลักษณ์ของพิธีกรรมเพศที่สามที่ปรากฏผ่านรายการโทรทัศน์. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*, 15(2), 143-163.

- สมชาย สำเนียงงาม. (2544). การเลือกใช้คำสรรพนามในภาษาไทยกับแนวคิดเรื่องความสุภาพของบราวน์และเลวินสัน. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 23(2), 220-246.
- สมชาย สำเนียงงาม. (2552). คำแทนตัวผู้พูดในบทพูดเดี่ยวของผู้พูดต่างเพศ. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 31(2), 7-25.
- สุชาติา เจียพงษ์. (2550). คำบุรุษสรรพนามในลิลิตพระลอ: การศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์สังคม. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 29(ฉบับพิเศษ), 73-91.
- สุชาติา เจียพงษ์. (2560). อายุของผู้พูดกับการเลือกใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2: การศึกษาเปรียบเทียบรูปคำและการใช้. *วิจิตรวรรณสาร*, 1(3), 105-130.
- โสมพิทยา คงตระกูล. (2539). การจำแนกความต่างตามเพศในการใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และคำลงท้ายบอกความสุภาพของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หมู๋เฮาคนเมือง (ผู้สร้าง). (2562). ผู้ชายพูดคำว่า “เจ้า” หรือเปล่า | เย้ยเมย์ หมู๋เฮาคนเมือง [วิดีโอยูทูบ]. <http://www.youtube.com/watch?v=Vja83KLQXZs>
- หอภาพยนตร์. (2566). นิทรรศการต้นธารสายรุ้ง: ประวัติศาสตร์ความหลากหลายทางเพศในหนังไทย. <https://fapot.or.th/main/travel/view/14>
- Butler, J. (1990). *Gender trouble: Feminism and the subversion of identity*. Routledge.
- Duignan, B. (2022). *Gender continuum*. <https://www.britannica.com/topic/gender-continuum>
- Freud, S. (1910). *Drei abhandlungen zur sexualtheorie* [Three contributions to the sexual theory]. Nervous and mental disease publishing.
- Holmes, J. (2013). *An introduction to sociolinguistics* (4th ed.). Routledge.
- Jule, A. (2014). *Gender theory*. In A. C. Michalos (Ed.), *Encyclopedia of quality of life and well-being research* (pp. 2464-2466). Springer Netherlands.
- Kendall, E. (2024). *Gender binary*. <https://www.britannica.com/topic/gender-binary>
- Stoller, R. (2020). *Sex and gender: The development of masculinity and femininity*. Routledge.
- Tannen, D. (1991). *You just don't understand: Women and men in conversation*. Ballantine Books.